

Duo K.S.

Kosmos

Sztuka i Dokumentacja nr 1, 62

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOSMOS

Projekt *Kosmos* związany jest z do niedawna jednym z najważniejszych punktów widzianych na lewobrzeżnej części panoramy Torunia - hotelem *Kosmos*. Wiele osób wiąże z tym budynkiem różne elementy swojego życiorysu. Symbol PRL-owskiej propagandy, która postanowiła w szarej codzienności zafundować społeczeństwu *KOSMOS*. W styczniu 2008 roku Zarząd Orbis S.A. podjął decyzję o wyburzeniu hotelu *Kosmos* i wybudowaniu na jego miejscu dwóch nowych hoteli. *Kosmos* został zamknięty na czas przeprowadzenia gruntownej renowacji. *Kosmos* w Toruniu był usytuowany w centrum miasta, w pobliżu Starego Miasta i rzeki Wisły. Doskonałe położenie - ul. ks. Popiełuszki 2, 87-100 Toruń. Właśnie pod neonem *Kosmos* ks. Popiełuszko wyrwał się na moment swoim oprawcom. Gdy porywacze przejeżdżali pod neonem *Kosmos* jeden z nich powiedział, że książdz rusza się w bagażniku. Sprawcy porwania postanowili wysiąść, by sprawdzić, czy Popiełuszko nie krzyczał i lepiej go związać. Korzystając z otwarcia klapy, ks. Popiełuszko zdołał wyskoczyć z bagażnika i zaczął uciekać krzycząc: "Ratunku! Ludzie, darujcie mi życie!". Była to jednak próba daremna. Główny porywacz uderzył Popiełuszkę milicyjną pałką i powalił go na ziemię. Książdz Popiełuszko został ponownie wrzucony do bagażnika.

Dzięki szybkiej reakcji i działaniom Stowarzyszenia Bydgoskie Przedmieście, które pozwoliły na legalny demontaż neonu, 40-letni obiekt nie znalazł się na złomowisku. Jest samodzielną formą, niepowtarzalnym szczytem możliwości typograficznych tamtych czasów, niezawodnym określeniem, relikwią komunizmu XXI wieku. *Kosmos* został przez nas sprowadzony na ziemię. Ma przemieszczać się, odnajdować w innych okolicznościach. Zazwyczaj jest synonimem Wszechświata, często oznacza przestrzeń kosmiczną, Współczesny składa się w większości z gazów. Zwiększa tempo ekspansji, jednakże pewnego dnia może też zwolnić bieg i znieruchomieć, po czym zacząć kurczyć się w ostateczną wielką Kontrakcję.

Nawet Wietnam rozpoczął realizację swojego programu kosmicznego. Japończycy chcą posłać w *Kosmos* papierowy samolot. Chłopaki z Linkin Park już bardzo długo popularni, mogą pozwolić sobie na małe fanaberie. Tym razem zapragnęli mieć statek kosmiczny. Świat zachłysnął się *Kosmosem*. Przeświadczenie, że *Kosmos* jest jak bezkształtna bańka bez granic, nie musi być słuszne. WIECZNOŚĆ - CZAS - *KOSMOS*. O *Kosmos*! O rozmach cywilizacji rozciągających się na kiloparseki sześcienne! O oddech wielkich przestrzeni i otchłanie milionleci! O obce planety! Polecisz w *Kosmos*? A może *Kosmos* przyleci do Ciebie?

Duo K. S. [Stefan Kornacki / Dominik Smużny],

Dvd, 'Kosmos', 12'54"

Wybrane ilustracje znajdują się na stronie <http://www.sid.free.art.pl>,

w miejscu **ILLUSTRATIONS & complementary materials / ILUSTRACJE i inne materiały uzupełniające**